

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: PhDr. Jaroslava
Mihalovičová

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: ARTE3

Ateliér arteterapie

Rezenzent: PaedDr. Evžen Perout

Datum odevzdání posudku: 19.5.2012

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: Emocionálna saturácia v kontexte arteterapie.

Bakalářská práce se zaměřuje na dvě významná témata. Jedním je problematika stárí, stárnutí a konce lidského života. Druhým tématem jsou emoce. Škoda, že téma emocí je uchopeno jako kompilace, navíc kompilace učebnicového typu, místy připomínající dokonce seminární práci. Rovněž ne úplně rozumím, proč se východiskem ke zmíněné problematice stala Darwinova kniha "Výraz emocí u člověka a u zvířat" z roku 1964? Domnívám se, že je dostatek literatury, která přináší aktuálnější, pro arteterapii jako obor významnější a podnětější poznatky. Pokus o nějakou samostatnější formulaci a pohled na problematiku chybí. Jen pro doplnění, jak byste charakterizovala závist? Vypadl Vám komentář na str. 13.

Připomínám, že lze uvažovat z pohledu ontogeneze třeba o souvislosti vyjadřování emocí a expresivité. Expresivitu lze charakterizovat jako mlhavý, neprojasněný význam (Ruyer). Raný projev a komunikaci mezi matkou a dítětem lze označit nejprve jako výrazový projev, později jako výrazová schémata. V obojím jde o sdělení emočních obsahů, dítě pláče či se usmívá a vyjadřuje tak svůj emoční stav. S rozvojem symbolické či sémiotické funkce se situace podstatně mění, objevuje se verbální typ komunikace, kresba, specifická podoba napodobivé hry, symbolické gesto a další. Mohla byste pohovořit o podobnostech a rozdílu mezi slovem a pikturiálním projevem v tomto vývojovém stupni a jeho významu pro další životní etapy, samozřejmě v kontextu s emocemi a jejich vyjádřením?

Téma stárí a stárnutí, případně smrti je v lidském životě tématem klíčovým a lze najít mnoho otázek a odpovědí. Proč psychoanalýza a jiné terapeutické přístupy nemohou dát uspokojivou odpověď k těmto tématům? Není divu, že pokusy o interpretaci v prostředí domova důchodců či podobných institucí musí vycházet úsměvně, ne-li trapně. Toto je třeba mít na mysli při pokusech o terapeutickou práci, zvážit do jaké míry lze pomocí terapeutické techniky skutečně ovlivnit situaci a kdy zmíněná technika selhává a zůstává bezradně stát před problémem, který ji v mnoha ohledech přesahuje a spíše vytváří distanci mezi terapeutem a jeho klientem v pokročilém věku. Navíc terapeut se lehce může dostat do nepříjemné pozice "inženýra lidských duší", pouze zkoumá a experimentuje, byť s dobrým úmyslem a deklarovanou snahou pomoci.

Pro samotnou výzkumnou část postrádám úvahu vzhledem k zaměření práce, kdy je deklarována snaha (str. 73) vytvořit vzorový soubor výtvarných etud pro zvolenou věkovou kategorii. Možná i z tohoto důvodu se práce ne vždy daří či vychází jinak, než je původní

předpoklad. Chyba nemusí být někdy ani tak v limitech daných věkem, ale obtíž pramení v tom, co zmínění senioři absolvovali ve školních letech, jakým typem výtvarné metodiky a poučení byli a dosud jsou ovlivněni. Rozhodně v době jejich mladosti byl na výtvarný projev jiný pohled a vyplatí se zkoumat, jakou měl podobu a podle toho nastavit techniky a požadavky. Toto předkládám k úvaze a případnému doplnění.

Dále bych Vás vyzval, abyste se sama pokusila najít a zformulovat nedostatky metodiky praktické části práce. Po formální stránce a na první čtení totiž působí téměř dokonale a promyšleně, ale výsledkem je netvořivost a bezradnost. Čím to je? V tomto nejste sama, již jsem na podobnou skutečnost narazil jinde.

Jedna věc mne ale napadá a trochu i mrzí. Co dělat, pokud klient nepracuje, nechce či nemůže?...o to víc musí pracovat terapeut, Vaši práci příliš vidět není, sice zmiňujete intervence, ale ve výsledku příliš patrné nejsou, ateliér jako by neměl terapeutův rukopis. Na tom není nic špatného a je toho dokonce zapotřebí. To vnímejte jako výzvu k Vám a Vaší samostatné tvorbě, ta bez emočního nasazení nevznikne.

U tématu podzimního listí jsem si říkal, zda by nebylo lepší vzít několik schopnějších účastníků výtvarných dílen ven, do parku. Nevím, jaké máte podmínky, zda to dovoluje jejich zdravotní stav? Je asi faktem, že při práci s touto věkovou skupinou je samotná účast arteterapeuta někdy významnější než sebeefektivnější výtvarná technika a metodické postupy. Tím ale nechci zpochybňovat jejich použití a potřebnost.

Jen doplňující otázka k formální stránce-proč jsou přílohy ve Vaší práci barevně tónované ve světlé modré barvě, KTC jsou třeba v tomto filtru doslova znečitelněna?

Práci hodnotím jako dobrou.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: dobře

podpis ~~vedoucího~~ bakalářské práce
vedoucího

V Českých Budějovicích dne 19.5.2012